Izhaja vsak dan razen sobot in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale ave.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4625.

LETO—YEAR XVII. Cena lista je $6.00. Entered as second-class matter January 22, 1919, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., petek 21. marca (March 21), 1924. Subscription $6.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 69.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

SINCLAIRJEVO VEZILO REPUBLIKANSKI STRANKI.

Kakor poročajo, je dobila 'velika oljna stranka' 75,000 oljnih delnic za pokritje velikanskega primanjkljaja l. 1920.

BIVŠI REPUBLIKANSKI GLAVAR HAYS POZVAN PRED PREISKOVALNI ODBOR.

Washington, D. C. — Ime Will H. Haysa, ki je bil svojčas republikanski poglavar in ki je sedaj diktator ameriških kinematografov, je včeraj prišlo na seznamek dolge vrste prič, ki imajo priti pred senatni preiskovalni odsek oljnega škandala.

Poročila, češ, da je Harry F. Sinclair pomagal z denarjem zadržati republikansko stranko pod vodom, ko so mu bile dane teapotske oljne rezerve v najem, so napotila preiskovalni odsek k temu, da je pod kazniio pozval Haysa predse.

Po tisti zgodbi, ki je prišla senatnemu odseku na uho, je Sinclair 'podaril' Haysu in pravosodnemu ministru Daughertyju 75,000 delnic svoje oljarne, da tako pomaga poravnati primanjkljaj, ki si ga je republikanska stranka nakopala l. 1920., ko je bil republikanski narodni odbor pod vodstvom omenjenega Haysa. Primanjkljaj je neki znašal več kakor $1,000,000.

V poldrugem letu se je ta primanjkljaj znižal približno za pol milijona dolarjev.

Odsek bo vprašal Haysa, koliko mu je znano o prizadevanju kapitalističnih oljarjev, da bi izvajali svoj vpliv na republikansko konvencijo l. 1920.

Govorico, o čikaški konvenciji je sporočil senatnim preiskovalcem Tiffin Gilmore in ohajske dame, ki je bil vnet pripadnik generala Leonarda Wooda med predsedniško kampanjo l. 1920.

Kar naravnost je priznal, da ima prvovrstnih pojasnil in informacij o tej govorici, ki jo je v čikaškem mestu že vsi vrabci čivkajo na strehah.

Prijatelj pokojnega predsednika Hardinga in mož raznih izkušenj med politikarji James G. Harden je povedal o svojih brezuspešnih prizadevanjih, da bi si pridobil nekaj "pravic" v wyomingskih oljnih rezervah. Kakor je izpovedal, se je razgovarjal o tem predmetu s predsednikom Hardingom, tajnikom Fallom in pravosodnim tajnikom Daughertyjem.

Tiffin Gilmore je opisal, kako so si oljni interesi prizadevali na čikaški republikanski konvenciji bili pripravljeni podpirati kandidata, to pa seve le za bogato poplačilo. To barantijo so predlili generalu Woodu po pokojnem Jaku Hamonu. Ta mu je rekel, da ga bo podpiral s svojimi delegati, če ga potem imenuje za predsedniškega tajnika.

General Wood je baje odklonil to ponudbo.

Harry F. Sinclair je bil pod zaslišanjo pozvan priti pred senatni odsek danes. Vprašan bo, če je kaj več posodil Fallu kakor tisoč $25,000, ki jih je že priznal.

NEWYORŠKI SOCIJALISTIČNI KANDIDATJE.

New York, N. Y. — Newyorška državna konvencija socijalistične delavske stranke je na podlagi svoje platforme iz l. 1920. sestavila naslednjo državno volilno listo: Za governerja—Frank E. Hasanovič; za podgovernerja—Milton Weinberger; za državnega tajnika—Erwin A. Archer; za generalnega državnega pravdnika—Joseph Brandon; za državnega blagajnika—John de Lee in za državnega inženirja in zemljemerca Simeon Bickweat.

Štrajk javnih uradnikov v Portugalu.

Lisabona, 20. marca. — Ministrski predsednik je danes obvestil javnost, da so javni uradniki stopili v stavko in da je vlada storila nujne korake, in namestila druge v službe stavkarjev. Dejal je tudi, da bodo vsi uradniki, ki so nastavkali, odpuščeni iz službe.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Oljni magnat Sinclair je izpovedal pred senatnim odsekom, da je podaril republikanski stranki 75,000 delnic.

Preiskava o korupciji v justičnem departmentu se nadaljuje.

La Follette je posekal Hirama Johnsona v northdakotskih primarnih volitvah, toda Coolidge je na prvem mestu.

Vojaški bonus je zdaj pred senatom.

Senator Borah igra ulogo republikanskega Mojzesa

V Oklahomi se giblje tretja stranka.

Inozemstvo.

Francozi debelo gledajo, ko spoznavajo, da jih Morgan ni zastonj potegnil iz blata.

Ameriški poslanik Herrick v Parizu je priigral poldrugi miljon frankov.

Mehika in Rusija se pogajata o vzajemnem priznanju.

Kitajska vlada v Pekingu je odslovila ruskega poslanika.

Napetosti med Jugoslavijo in Bolgarijo so ponehale; 3000 komitašev aretiranih.

Irska je zdaj na vrsti za diktaturo.

Slovenec ustrelil Slovenca.

Delmont, Pa. — Tu vam sporočam žalostno novico. V Elricu, Pa., je ustrelil Slovenec Slovenca. Dne 11. marca zjutraj ob dveh je bilo, ko je Josip Šum upihnil življenje 32 let staremu L. Matoku. S Šumom je bil tudi Frank Žavba. O Šumu gre glas, da je bil zastopnik "Prosvete", (Ta govorica ni resnična. Josip Šum ni bil nikoli zastopnik tega lista. — O. nr.) Šum in Žavba sta prišla v neko slovensko hišo, kjer je bilo zbranih več drugih rojakov v veseli družbi. Krank Žavba in umorjeni Matok sta se jela prerekati, ker se že odnekdaj nista mogla videti. Šlo je za čisto malenkostno stvar. Tisto, kar poroča tukajšnji angleški list, da sta se spria radi nekega dekleta, ni res. Šum je nanagloma potegnil iz žepa samokres ter ustrelil Louisa Matoka naravnost v čelo. Ta se je na mestu zgrudil mrtev na tla. Umorjenec je bil pred 32 leti rojen v Vel. Brusnicah na Dolenjskem pri Novem mestu. Bil je član S. S. P. Zveze. Kakor je čuti, je vso to stvar organiziral Frank Žavba. Kajti Šum še ni poprej nikoli videl umorjenca. In ničesar nista imela skupaj, da bi imel kaj povoda streljati nanj. Kakor kroži govorica, sta si bila Frank Žavba in Josip Šum dobro znana še iz stare domovine.

Josip Šum je po izvršenem umoru pobegnil, Franka Žavbo pa je prijela roka pravice. Policija je zaplenila pri morilcu kovček ter dobila v njem razne papirje, kakor n. pr. prvi državljanski papir, rudarsko izpričevalo iz države Illinois itd. — **Poročevalec.**

KNUTSONOVA ZADEVA.

Washington, D. C. — Poslanec Harold Knutson iz Minnesote in Leroy M. Hull sta bila zaslišana v Arlingtonu, Va., na podlagi obdolžitev, naperjenih proti njima od strani policajev, ki sta ju aretirala dne 9. marca na virginski poti blizu Washingtona.

Knutson je prišel v sodno dvorano s svojim pravnim zastopnikom in poslancem Newtonom in Larsonom iz Minnesote. Vložil je predlog, v katerem zagotavlja, da je nedolžen in da je žrtev 'strašne pomote'.

John Wise, ki je eden tistih dveh policajev, je bil prvi pozvan kot priča. Kakor je izpovedal, sta on in še en prometni policaj po imenu Burke iz Arlingtona aretirala Knutsona in Hulla v avtomobilu, ki je stal kakih 150 čevljev proč od ceste. Poslanec jima je ponudil avtomobil v zastavo toliko časa, dokler ne dobi $100 iz Washingtona. Wise ni maral ničesar slišati o tem, nakar sta ju policaja aretirala.

Ko sta aretiranca prišla v ječo, je Knutson iznova poizkusil svojo srečo, da bi izravnal to zadevo izven sodne dvorane. Pa tudi to ni nič pomagalo, je izpovedal policaj Wise.

LaFOLLETTE DRUGI V DAKOTSKI PRIMARNI TEKMI.

Wisconsinski senator je dobil zelo veliko glasov, če pomislimo, da njegovega imena sploh ni bilo na glasovnici.

HIRAM JOHNSON DOBIL LE NEKAJ MANJ GLASOV KAKOR LA FOLLETTE.

Fargo, N. D. — Severna Dakota se je najbrž izrekla v imenu republikanske stranke za predsednika Coolidga, ko je imela to določiti zadnji torek na primarnih volitvah. Tako je soditi po objavljenih izidih v 1,217 volilnih okrajih. Vseh skupaj jih je v državi 2,058.

Tistih 1,217 volilnih okrajev je dalo predsedniku Coolidgu 15,000 glasov večine, postavilo senatorju Roberta M. La Folletta na drugo mesto, a Hirama Johnsona pa na tretje.

La Follettova tekma je bila nekaj izrednega in značilnega. Njegovega imena ni bilo niti na glasovnici, ker je opozoril svoje prijatelje, naj ga ne volijo na republikanski volilni listi. Kampanja v zadnjih minutah mu je prinesla tako veliko število glasov.

Predsednik je dobil, kolikor je doslej znanega, 37,287 glasov, La Follette 22,283, a Johnson pa 22,272.

Demokratsko glasovanje je bilo izredno slabo. W. G. McAdoo ni imel nobenega tekmeca za predsedniško nominacijo, dočim je dalo v tekmi za narodnega odbornika 678 volilnih okrajev R. B. Murphyju 3071, a H. H. Perryju pa 3351 glasov.

Ustavna amendmenta sta dobila večino v 678 volilnih okrajih. Eden popravlja tehnično zmoto v amendmentu, ki se nanaša na državno izdajanje bondov, a drugi bi rad spojil urad okrajnega sodnika in klerka okrožnega sodišča v okrajih, kjer šteje prebivalstvo po 6,000 ljudi.

Raleigh, N. C. — Državna konvencija republikanske stranke v Severni Carolini je naročila izbranim delegatom za na narodno republikansko konvencijo, naj glasujejo za Calvina Coolidga. Delegacija ima štiriindvajset glasov.

Borah Mojzes republ. stranke!

Washington, D. C. (Federated Press.) — Ime senatorja Boraha je omenjeno v zvezi z močno revolto na republikanski narodni konvenciji proti predsedniški nominaciji Calvina Coolidga. Republikanci, ki ne bodo šli za La Follettom v gibanju za tretjo stranko vsaj zasedaj še ne in ki se še vedno branijo oljne svojati in ljudi Daughertyjevega kalibra, si domišljajo položaj, ki bo potegnil republikansko stranko iz blata, ko se snidejo izbrani delegatje na republikansko narodno konvencijo v Cleveland meseca junija.

Kakor si mislijo, bodo Pinchot iz Pennsylvanije, Capper iz Kansasa, Norris iz Nebraske, La Follette iz Wisconsina, Ladd in Frazier iz Severne Dakote in Brookhart iz Iowe v stanu zbrati toliko nasprotnih delegatov na konvenciji, da ne bo mogla stara garda imenovati lastnega kandidata. Zastrantega bo morala izbrati takega, kakor je na primer Borah, če bo hotela, da ne stranka popolnoma uničena.

To teorijo odklanjajo regularni republikanci, ki trde, da bodo vsi progresivci z La Follettom, in da ne bodo marali redni republikanci predati svoje organizacije progresivnim silam. Republikanci utegnejo biti poraženi na prihodnjih predsedniških volitvah meseca novembra letos, ali kljub temu bodo lahko ščitili svoje stališče v prihodnjosti proti Borahu, Pinchotu in drugim napol progresivcem.

Špekulacije našega poslanika v Parizu.

Ameriški poslanik Herrick je tudi pomagal dvigniti frank in pri tem je dvignil poldrugi miljon frankov za svoj žep.

Pariz, 20. marca.—"Le Matin" poroča, da je ameriški poslanik Myron T. Herrick zadnji teden, ko je bil frank na najnižji kvotaciji, kupil za $200,000 frankov in pri tej igri je naredil poldrugi miljon frankov (približno $75,000) dobička, odkar je frank porasel za dva centa.

List dostavlja: "Tako so naplačani naši prijatelji, ki so pomogli dvigniti frank."

Mehika se pogaja z Rusijo za priznanje.

Sovjeti imajo enako formulo za vse — Pogajanja z Jugoslavijo in Holandijo. Belgradska vlada mora odsloviti Wrangelove tolpe.

Rim, 20. marca. — Iz tukajšnjih ruskih krogov se poroča, da se je Obregonova vlada v Mehiki obrnila v zadnjih par dneh na vlado v Moskvi s sugestijo, naj se odpro pogajanja v svrho vzajemnega priznanja in popolnega vpostavljenja trgovinskih in diplomatičnih odnošajev.

Stiki med Unijo sovjetskih republik in državami vzhodne ter južnovzhodne Evrope se rapidno vpostavljajo, odkar sta Velika Britanija in Italija priznali sovjete. Sovjetska vlada je sprejela redno formulo priznanja za vse manjše države, s katerimi nima posebnih, iz svoje izvirajočih sporov. Formula obsega tri člene. Prvi določa vzajemno priznanje de jure, drugi takojšnje vpostavljenje diplomatičnih in konzularnih vezi, tretji pa določa hitro poravnanje obstoječih spornih vprašanj.

Zadnji teden sta Švedska in Grška priznali sovjetsko vlado. Zdaj so v teku pogajanja s Holandijo, Čehoslovakijo in Jugoslavijo. Kakor se poroča iz Amsterdama, ne bo holandska vlada zahtevala, da Rusija plača caristične dolgove. Pogajanja z Jugoslavijo so zastala radi vprašanja, kaj storiti z generalnim štabom in skeletonsko belo armado barona Wrangela v Jugoslaviji. Sovjeti zahtevajo, da belgradska vlada izžene Wrangela in njegove tolpe s svojega ozemlja. Pogajanja z Rumunijo so tudi težavna ,ker moskovska vlada odločno zahteva, da morajo Rumunci izpraznitи Besarabijo.

Odnošaji med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Tritisoč Macedoncev aretiranih in napetosti med Belgradom in Sofijo so nekoliko ponehale.

Sofija, Bolgarija, 20. marca. — Po enem mesecu velikih napetosti med Bolgarijo in Jugoslavijo se je situacija nekoliko izboljšala. Jugoslovanski poslanik v Sofiji, ki je odšel zadnji mesec, se je vrnil z zahtevo, da Jugoslavija še vedno čaka na energično akcijo bolgarske vlade proti macedonskim komitašem. Bolgarska vlada je do danes dala aretirati 3000 Macedoncev, ki so rogovilili ob srbski meji; aretacije se nadaljujejo.

Politična kriza v Jugoslaviji je tudi pomogla izboljšati situacijo. Mandati Radičevih poslancev na Hrvaškem so zdaj priznani za veljavne in če le polovica radičevcev pride v parlament, lahko pade Pašičeva vlada.

Mehiški rebelni general pobrisal v Združene države.

Mexico City, 20. marca. — General Enrique Estrada, poveljnik fašistovskih čet na zapadni fronti, je včeraj pobegnil s parnikom iz Puerto Mexica v Združene države. V Mehiki se vračajo normalne razmere. Železnica med Vera Cruzom in glavnim mestom, ki je tekom vstaje največ trpela ,je že popravljena in promet je vpostavljen

Odmevi Morganovega finančnega puča.

Trezni Francozi se zdaj vprašujejo: Ali smo se prodali Morganu? Kaj je še našega? — Napadi na Poincareja. Listi zahtevajo, da vlada informira parlament o Morganovih pogojih. Morganova dolarska ekspedicija odrinila na okupacijo Grčije.

Pariz, 20 .marca. — Pariški listi poročajo, da je J. Pierpont Morgan aranžiral konferenco s francoskim finančnim ministrom, governerjem francoske državne banke in angleškimi vodilnimi finančniki dne 15. aprila v Londonu. Dnevni red konference je tajnost, toda domneva se, da z Morganovim posojilom Franciji v svrho "rešitve" franka še ni vse v redu. Nekateri francoski političarji se protivijo Morganovi nadvladi.

Morgan je odplul s svojo ladjo "Corsair" v Atene, kamor dospe v petek in kjer aranžira posojilo grški vladi.

Pariz, 20. marca. — Frank je navidez rešen. Včeraj je bil kvotiran na borzi 19 za dolar. Francosko ljudstvo, ki je bilo zadnji teden pijano zmage v valutni ofenzivi, se je zdaj streznilo in začelo sumljivo ozirati okrog sebe. Pariški listi so se začeli vpraševati, kaj ima Francija pravzaprav od te zmage na denarnem trgu. Listi spoznavajo, da je francoska vlada šla predaleč v kapitulaciji pred ameriškimi in angleškimi bankirji radi puča, ki je ustavil polom franka.

"Ere Nouvelle" imenuje Morgana novega Shylocka in zahteva, da Poincare informira parlament, kakšni so Morgani pogoji in koliko je morala Francija plačati za dvig franka. List vprašuje vlado, s kakšno pravico je mogla zastaviti rezervo zlatega zaklada Morganu, ne da bi bila vprašala parlament za dovoljenje. Ali je Francija na boljem, ko pa je povečala svoj dolg Ameriki za sto miljonov dolarjev? vprašuje list.

"Sans Fil" poroča, da se govori v Parizu, da je vlada med drugimi pogoji dala Morganu tudi monopol užigalic. List trdi, da francoski užigalični monopol pride zdaj v roke ameriškega sindikata, za katerim stoji Morgan.

Vojaški bonus v senatu.

Washington, D. C. — Kakor je razvidno iz struj, ki se bodo v senatu borile proti vojaškemu bonusu, kakor je bil sprejet v poslanski ,zborniei, je pričakovati da bo potisnila ta zakonska osnova davčno predlogo, ki je v rokah finančnega odseka, v ozadje.

Med republikanci je opaziti razpoloženje, iz katerega je sklepati, da se strinjajo z zavarovalno določbo v predlogi. Ali demokratje se bodo z vsemi svojimi močmi potegovali za splošno izplačilo v gotovini.

Zelo vplivni demokrat Simmons je za tak predlog.

Čeprav pa so republikanci na splošno zadovoljni z zavarovalnimi policami, se vendar ne strinjajo v vprašanju glede oblike zavarovalne določbe.

Načelnik finančnega odseka je že uvedel predlogo, v kateri pove, kako bi rad imel zavarovalno obliko. Polica bi naj bila izplačljiva šele ob smrti. Izjavil je, da ne bo podpiral zbornične določbe za dvajsetletne police, na katere si lastniki lahko izposodijo denar.

"V par letih bi videli vse te police v rokah posojevalnih oderuhov," je rekel Smoot.

Predloga za vojaški bonus bo v kratkem izročena finančnemu odseku v razmotrivanje in pregledanje.

Med kongresnimi voditelji prevladuje mnenje, da ne bo predsednik Coolidge vetiral zakonske osnove, če jo sprejme senat v obliki, v kakršni je bila sprejeta v poslanski zborniei.

Volitve v Franciji 11. maja.

Pariz, 20. marca. — Francoska vlada je danes sklenila, da se splošne volitve vrše 11. maja

Rusko-kitajski konflikt.

Pekinška vlada je odslovila sovjetskega zastopnika, ko je zavrgla pogodbo priznanja. Rusi obtožujejo Ameriko, Francijo in Japonsko intrigiranja.

London, 20. marca — Brzojavka iz Pekinga, katero je prejela "Daily Mail", se glasi, da je kitajska vlada odredila, da mora L. M. Karahan ,zastopnik Unije sovjetskih republik, zapustiti Kitajsko. Poročevalec pravi, da je položaj zelo resen.

Pekinška vlada je storila ta korak — se glasi poročilo — ko je Karahan zahteval, da mora Kitajska v treh dneh ratificirati pogodbo priznanja sovjetov, katero je podpisal kitajski delegat Wang.

Moskva, 20. marca. — Uradni sovjetski organ "Izvestja" piše, da je kitajska vlada odklonila ratifikacijo rusko-kitajske pogodbe vsled intrig Američanov, Francozov in Japoncev.

"Sovjetska vlada ima avtentične informacije", piše omenjeni list, "da so Združene države, Francija in Japonska, ki nadaljujejo bojkot in sabotažo proti S. S. S. R., izvršile pritisk na kitajsko vlado, naj zavrže pogodbo z nami, upajoč, da s tem korakom obdrže Kitajsko za svojo kolonijo in prisilijo S. S. S. R na priznanje njihovih nepostavnih pretenzij."

Peking, 20. marca. — Pogajanja med kitajsko vlado v Pekingu in sovjetsko Rusijo so definitivno pretrgana in Leon Karahan, sovjetski poslanik, ki je vodil pogajanja, mora zapustiti Kitajsko. Glavni vzrok spora je, ker Rusija zahteva, da ostane Mongolija pod kontrolo sovjetov, Kitajska pa zahteva, da uprava kitajske vzhodne železnice preide v kitajske roke. Francoska vlada je intervenirala vprid Kitajski.

Šangaj, 20. marca. — Japonsko bojno brodovje v Tsingtavu je bilo danes pojačano s škvadrono 16 ladij, ki imajo vsak čas odpluti po reki Jangtse do Hankoya in morda še dalje. Vpričo rusko-kitajskega položaja je to manevriranje japonske flote zelo znašilno.

Tudi na Irskem prihaja diktatura.

Vlada Svobodne države je kapitulirala pred vojaškimi uporniki in vrhovni poveljnik je moral pobrati kopita.

Dublin, 20. marca. — Irska stoji danes na robu vojaške diktature. Predsednik Cosgrave bo morda diktator. Vlada Svobodne irske države je čez noč spremenila stališče napram puntarjem v irski armadi in zdaj podpira generala Tobina, voditelja rebelov. General Mulcahy, vojni minister in vrhovni poveljnik armade, ki je hotel zatreti upor, je podal ostavko. Uporniki zahtevajo, da mora tudi vojni svet pobrati šila in kopita. Sinoči je bilo naznanjeno, da je Cosgrave prevzel vojno ministrstvo in poveljstvo armade.

MacDonald in kronprinc.

London, 20. marca. — "Star" poroča, da bo ministrski predsednik MacDonald apeliral na prince Waleškega, naj opusti jahanje konj, ker se je ta njegov sport izkazal preveč riskanten za njegovo zdravje in življenje.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto nestalno. Severni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 33, najnižja 27. Solnce izide ob 5:53, zaide ob 6:03.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto, $2.50 za pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $6.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.
Owned by the Slovenic National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $6.00 per year.
"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 31-24) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ŠE IZZA KOLONIJALNIH ČASOV.

Američani smo ponosni na svoj napredek. Ako pa napredek pogledamo pod drobnogledom, se kmalu prepričamo, da se ga drži marsikaj, kar sodi nazaj v kolonijalne čase in ne sodi v sedanjo dobo elektrike, pare, jekla, submarinov, letal itd.

Nekatere izmed trinajst originalnih držav imajo postave, ki so bile mogoče takrat izvedljive, ko so prvi naseljeniki sekali po deviških ameriških šumah in obdelavali debla s sekiro v pripravne hlode, da z njimi zgrade svoje hiše. Pa tudi za tiste čase so bili ti zakoni pretirani.

Pametno je, da ima vsak človek en dan počitka v tednu. Nemogoče je pa v sedanji dobi razvite industrije, da bi vsi ljudje počivali na določen dan v tednu, pa se naj imenuje tisti dan nedelja ali pondeljek. Ako bi zahtevali kaj takega, bi moral počivati ves promet na železnicah, na uličnih železnicah, na vseh ameriških ladijah, pa naj se nahajajo na morjih ali na jezerih. Na tak dan bi ljudje prebili večere v temi, kajti delo bi se moralo ustaviti tudi v električnih centralah. Ljudje bi prezebali po hotelih, v apartmentnih hišah, sploh povsod, kjer je uvedena centralna kurjava za več ljudi. Tisti, ki jedo v restavracijah in hotelih, bi morali biti na določeni dan tešč in bi ne smeli užiti ničesar, ker kuharji in natakarji v hotelih in restavracijah delajo za mezdo. Prepovedana bi bila gledališča, ljudem bi bilo prepovedano se voziti v avtomobilih na izlete itd. Našteli bi lahko še celo vrsto opravil, ki bi se morala opustiti, ako bi bil v tednu določen dan, na katerega je prepovedano delo. Ljudje bi seveda trpeli.

Take postave, ki so v Ameriki poznane kot "plave postave," postoje še v državi New Jersey. V tej državi je prepovedano vsako "hlapčevsko" delo ob nedeljah. Ta postava je bila nekoč sprejeta, ker je zapisano nekje v sv. pismu, da so hlapčevska dela prepovedana ob nedeljah. Dobe se pa verski nestrpneži, ki zahtevajo, da se take postave spolnjujejo, dasiravno so bile te postave v državi New Jersey sprejete v letu 1798. Te ljudi imenujejo poboljševalce!

Resnica je, ako je postava sprejeta, se morajo ljudje po nji ravnati do njenega preklica. Ampak ravnotako je resnica, da bi moralo ljudstvo zahtevati že zdavnej, da se take postave prekličejo, ki ne soglašajo z razmerami časa.

Verski nestrpneži so vedno bolj godrnjali in grozili policijskemu načelniku v New Jerseyju, N. J., da ga obtožijo zanemarjenja njegovih dolžnosti, ako ne polovi grešnikov, ki opravljajo hlapčevska dela ob nedeljah.

Policijskemu načelniku so končno pričele presedati te grožnje in da dokaže, kako nezmiselne so take postave za sedanji čas, je uvedel preiskavo samo v enem delu mesta, da se prepriča, koliko ljudi se ne briga za te postave. In kaj je pronašel? Trideset tisoč ljudi! Imena vseh teh ljudi je dal zapisati, da se predlože veleporoti.

Policaji so zapisali celo ljudi, ki so pometali hodnike pred svojo hišo, da so kršili postavo. V neki cerkvi so zalotili mežnarja ali nekega drugega cerkvenega uslužbenca, ki je kuril peči pod parnimi kotli, ki so greli cerkev in župnišče, ker je kurjenje peči tudi "hlapčevsko" delo.

Po našem skromnem mnenju bi morali policaji zapisati tudi svoja imena med grešnike, ki opravljajo hlapčevska dela ob nedeljah, ker je zapisovanje imen tudi hlapčevsko delo. Ravno tako so aretacije hlapčevsko delo.

Pravično je, da imamo en dan počitka v tednu. Ako je kdo počitka potreben, ga je gotovo delavec. Ampak verskim nestrpnežem ne gre zato, da dobe delavci en dan počitka v tednu, ampak oni zahtevajo, da v nedeljo prenehajo celo zabave in da ljudje ne gredo nikamor drugam kot v cerkev in iz cerkve domov.

Ako bi bilo tem verskim nestrpnežem res do tega, da imajo delavci en dan počitka v tednu, tedaj bi se pridružili organiziranemu delavstvu, ki že zdavnej zahteva, da ima vsak delavec en dan počitka v tednu, pa naj pade ta dan na petek ali svetek.

Ampak za to verskim nestrpnežem ne gre. Za vsako ceno hočejo, da so cerkve ob nedeljah polne in da se napolnijo cerkvene pušice z denarnim drobižem.

Verski nestrpneži se bodo prepričali, ako se še niso, da kolikor bolj glasno bodo zahtevali, da gredo ljudje ob nedeljah v cerkve, toliko manj jih bo vanje prihajalo.

Državna legislatura seveda najložje reši to vprašanje, ako prekliče postave, proti katerim je bila velika opozicija že v osemnajstem stoletju. Danes živimo v dvajsetem stoletju in svet se razvija naprej in ne nazaj, nazaj v one nestrpne čase, ko je bilo možu ob nedeljah prepovedano celo poljubiti svojo ženo ali zakonskemu paru sedeti na vrtu v senci sadnega drevja, kot pričajo dogodki, ki so se odigrali v državah Massachusetts in Connecticut v kolonijalnih časih.

SLIKE IZ NASELBIN.

Barberton, O. — Blažena, presrečna naselbina. Čujte in strmite! Javen sveti misijon — katoliški shod bomo imeli. Sveta matka čenstohovska in naša ljuba Johanca, zaščitnica naše fare, izprosita pri vsemogočnem bogu milost in zveličanje za vse grešne kozle v naši naselbini. (500 dni odpustkov, kdor s trdno vero izmoli označeno sveto molitvico, izdano v Barbertonu, O. 1924 let po Kristu — brez dovoljenja rimskega polentarja.)

Nič se ne smej, dragi čitatelj. Stvar je resna. V nedeljo 23. marca bo za našo naselbino nadvse pomemben in neposzaben dan. (Glavni smoter shoda je bedarija.) Na duhu bolni ljudje si bodo belili glave, kako bi ustavili napredek Slovenske narodne podporne jednote in preprečili pristopanje v tukajšno društvo "Triglav" S. N. P. J. ter da se privedejo v naročje matere cerkve nazaj vsi brezverci naše naselbine, ki naj se spokore, in grešni kozli očistijo vseh kosmatih grehov, da s pomočjo madeža pripravijo na "nebeško kraljestvo."

Da bo shod vabljiv in da se odzovejo tudi grešni kozli, bodo servirali brezplačen ihaha (gulaš.) Rojaki, v nedeljo vsi na gulaš, a vsak naj se prej priporoči svetemu Urhu za dober tek. Program shoda:

1. Zbirališče vseh vernih in nevernih klečeplazcev na Mulberry cesti.
2. Ureditev sprevoda in pričetek korakanja.
3. Med korakanjem molitev in prepevanje svetih psalmov; konec korakanja.
4. Vstop v božjepotno džamijo.
5. Nekrvava daritev, formalno vino in prepečena moka.
6. Pobiranje bakšiša.
7. Pričetek korakanja nazaj v dvorano na Mulberry cesti.
8. Konec korakanja nazaj; otvoritev shoda in "govori".
9. Jedro "govorov" bojkot proti Slovenski narodni podporni jednoti in tukajšnjemu društvu "Triglav".
10. Serviranje ihaha (brezplačen gulaš.)
11. Pobiranje prostovoljnih prispevkov v čast in slavo božjo.
12. Zaključek komedije.

Martin Železnikar.

Chisholm, Minn. — 11. marca so se vršile občinske volitve. Borba je bila letos hujša kot kdaj prej, ker stali sta si nasproti močni stranki, prva mestna, druga pa ona jeklarske korporacije. Po novi minnesotski postavi se volijo trustiji za tri leta tako, da dva ostaneta stara pri vsakem novem koncilu. Predsednik, zapisnikar, blagajnik in en trusti se volijo vsako leto, ker je pet oseb v koncilu.

V Chisholmu je letos zmagala mestna stranka. Izvoljeni so Joseph Austin za predsednika, že prej večkratni predsednik, za zapisnikarja Oskar Borin, za trustija Lovrenc Pauškvan, primorski Hrvat, že prej večkratni kandidat. Mestna stranka je dobila večino v novem občinskem svetu v Chisholmu. Izvolila je vse tri nove takozvane liberalne kandidate, za katere se je ljudstvo zedinilo in jih izvolilo.

Jeklarska korporacija je zgradila vas po imenu Frizar, ki jo je inkorporirala, zdaj pa hoče od našega mesta Chisholma anektirati precej zemlje s prebivalci, ker s tem bi pridobila precej volilcev in zemljo, da bi ne bilo treba plačati davka od tiste zemlje mestu Chisholmu, temveč bi ga plačala samo sebi, oz. svoji vasi Frizar.

Joseph Austin, ki je bil 11. marca v našem mestu izvoljen za župana, je presenetil korporacijo. S tem je bila prekrižana nakana. Že v prošlem poletju je dal tiskati nekake peticije, na katere se je moralo podpisati dve tretjini chisholmskih državljanov, da organiziramo mesto iz vasi, da preprečimo nakano jeklarskega trusta. Podpisalo se je 2377 državljanov, volilcev pa imamo vseh skupaj 2500. Podpisov je bilo torej več kakor dve tretjini. Tiste podpise so poslali na najvišje sodišče, da jih ratificira in nam je dovoljeno za organiziranje mesta. Tiste peticije pa še zdaj niso rešene z izgovorom, da so podpisi ponarejeni, da so peticije podpisali nedržavljani in tudi taki, ki so že mrtvi. Administracija je očividno trustu na Chisholmu naklonjena. Mesto da bi bila stvar pospešila, še zavlačuje.

Prebivalstvo je spoznalo, kaj namerava administracija jeklarskega trusta, ki dela proti interesom našega mesta, zato je komaj čakalo 11. marca, da se z glasovnico v roki izreče proti nji. Jeklarskemu trustu je s tem zadan tako velik udarec, kakoršnega ni pričakoval, ker volitve so izpadle popolnoma proti nji.

Oliver Mining Co. so mesta po Messaba rangu tru v peti. Uničila je mnoga, in tako bi rada storila z našim mestom. Chisholmu bi rada zadala jetiko, da bi hiral kot druga mesta, a prebivalstvo se je nevarnosti zavedlo, da ne pusti nobenega "jetičnega bacila" več v naše mesto.

Ljudstvo je dne 11. marca zvečer priredilo ovacije novoizvoljenemu županu Austinu, ko so bili prešteti glasovi in se je izvedelo, da je izvoljen z veliko večino glasov. Volilci so plesali navdušenja in ko je prišel Austin iz glavnega volilnega stana na ulico, ga je množica prijela in nesla na ramah tri bloke daleč do mestne dvorane. Mislili so, da bo novoizvoljeni župan imel zahvalni govor, a bilo je toliko občinstva, da ni bilo mogoče mu nastopiti. Tudi našega Lovrenca Pauškvana, ki je izvoljen kot trusti, so dvignili visoko v zrak, da ga je res lahko videla vsa množica, ker mož je visoke postave. — **Joseph Uis.**

Renton, Pa. — Z delom gre počasi. Samo tri dni na teden imamo dela. Sem hoditi ne svetujem nikomur, ker dela tukaj je težko dobiti, če ga pa kdo dobi, se prestraši vozičkov, da gre proč drugam delat.

Pust je prišel in odšel. Težko ga bomo spet pričakali, kajti v zadnjem predpustu se nismo nič sukali, morebiti se bomo kaj po veliki noči. Prav rad bi videl, da bi se znašel skupaj kak "kranjski parček", da bi se sukali tudi mi pečlarji.

Pečlarski klub nam vsekakor dobro obstoji. Vsak član plača svoj 'puf' v štacuni, kolikor je porabil čez mesec. Odzdaj naprej bomo imeli seje vsako peto nedeljo v mesecu, zato člani pazite, da se boste vsake udeležili, ker so samo tri v letu. Dosti važnega imamo. Morda si kdo izbere boljšo polovico za drugo zimo, ker te je itak že konec. Meni bi posebno sedaj prav prišla, kajti pomiti mi je treba. Izvolili so me za pomivača, zato moram prenehati.

Pozdravljam vse pečlarje po Ameriki in naročnike Prosvete. — **Kapelnikar s pečlarske seje.**

Brady, W. Va. — Vsak dopis prečitam, ker vsak nekoliko opiše o nadlogah in razmerah v naselbini. Tako nimam jaz kaj dobrega pisati. Operatorji so nam kar za nedoločen čas dali počitnice. Rov so zaprli, pa nič ne vemo zakaj. Eni si tolmačijo tako, drugi drugače. Je pač tako, da delavcu nikdar ne gre na boljše, le v slabše gazimo. Komaj delavec služi par mesecev vsaki dan, že ga baroni vstavijo, češ, zdaj imaš pa že dosti, zopet potroši tisto, kar si dal na stran.

Takemu šepanju položaja za delavstvo ni nihče drugi kriv kot nepopolna organizacija. Organizacija smo seveda člani. Če bi bili člani pri U. M. W. of A. vsi tisti na drugo stran, ki silijo za Lewisom, bi bili z organizacijo močnejši. Pa ker je vse tako kot pet prstov na roki, katerih dva nista enaka, se nam pa tako godi.

Še tako daleč bomo prišli po tej poti, da bomo delali po 12 ur na dan, kot smo delali leta 1907, služili bomo pa po dolarju 25 centov. Leta 1907 sem bil na Jugu, kjer sem vprašal za delo pri železniški progi. Še tistega mi bos ni hotel dati, z izgovorom, da ima preveč mož. Prevozil sem se po vsem Jugu od Kalifornije do Floride. Šele v Floridi sem dobil delo za dolar plače na dan pa hrano na farmi.

Leta 1924. nam ne kaže nič boljšega. Če bi Lojze bolj študiral razmere in delal tako, da bi bilo nam prav, bi zahteval samo šest ur dela in pet dni na teden. Kako bi to skrajšalo nezaposlenost med rudarji! Pa seve, Lojze rad ustreže podjetnikom in ti radi vidijo, da je del delavstva vedno brez posla.

Pa se bodo že nekateri oglasili, da sem socialist, ker tako pišem. Saj vem, kdo bo tako rekel, tisti, ki tako radi vse verjameje. Včasih so nam pripovedovali, kako je odrešenik Jezus Kristus križ nosil, pa krvavi pot potil. Zdaj pa že sami vemo, kaj se pravi krvavi pot potiti, križe, ki jih nosimo mi, niso nič lažji.

Bratje, ne svetujem vam, da bi hodili sem iskati delo, ker dela še sami nimamo. Mislim, da bomo morali še sami od tukaj drugam. Prosim delavce še iz drugih krajev, da bi kaj pisali, kako je pri njih z delom.

Pozdravljam rojake po celi Ameriki, še najbolj pa pohlevne slovenske pečlarje. — **T. I.**

Poročila iz Jugoslavije.

Od našega stalnega poročevalca.

28. februarja 1924.

Skupščina.

Radikalska večina je srečno spravila proračunsko debato pod streho in sprejela proračun s 116 glasovi proti 51. Poročevalec večine je izjavil, da je proračun dober in ravnotežje realno. O uradniških plačah se je izjavil, da je kredit predviden v proračunu zadosti velik za uradništvo, kar ga po redukciji še ostane. Niso pa izkazani izdatki za odkup železnic zato ne, ker bo veljal za južno železnico poseben zakon.

Naši sovražniki.

V eni zadnjih sej se je bavil ministrski svet z zunanjo situacijo v zvezi s poročilom našega pariškega poslanika Spalajkoviča, kateri je tudi podal dopisniku "Matina" senzacijonalno poročilo o položaju na Balkanu, kjer zatrjuje, da postaja položaj na Balkanu skrajno obupen vsled tega, ker pripravljajo Bolgari razne opasne projekte, ki se zamorejo razviti na spomlad v krvav konflikt. Nedavno se je zbral v kraljevem dvoru svet narodne obrane pod kraljevem predsedstvom in določil program za politično in vojaško akcijo. Nekaj dni pozneje pa je bil v Valoni sestanek bolgarskih in turških delegatov za istočasno akcijo, na raznih točkah naše meje. Na Dunaju pa se je sestal šef bolgarskih komitašev v Albaniji Probogerov z odposlanci Probujajočih se Madžarov in z Barjam Čuro, vodjem arbanaških četašev. Vsi ti sestanki imajo namen voditi skupno akcijo proti naši državi. Ni dvoma, da stoji temu na čelu macedonski komitet v Sofiji, ki je tajno podpiran od bolgarske vlade. Za bazo operacij je določena dolina reke Strumnice. Koncentracijske točke pa po Custendil za akcijo proti Krivi Palanki in Kumanovemu, Džumaja za napad proti Štipu in Petrič za nastop proti Strumnici, Negotinu in Gjevgeliji. Provijant, materijal, orožje in municija so nabavljeni v teh koncentracijskih centrih. Na razpolago imajo tudi dovolj denarja od raznih udruženj. Napadalci upajo, da bodo na ta način s terorjem uničili odpor macedonskega prebivalstva. Spalajković povdarja, da naša država ne more več trpeti situacije, ki dovoljuje Bolgarom, da perijodično rušijo mir v Južni Srbiji. Poročila pravijo, da Bolgari neprestano propagirajo v celi Evropi macedonsko vprašanje in so posebno delavni na Angleškem, kjer londonski listi objavljajo intervjuve s Todorom Aleksandrovim, vodjem macedonskih četašev, in ljudmi, ki so blizo sofijske vlade. Sploh prenapeti Bolgari vedno rovarijo proti naši državi in hočejo, da bi nas cel svet sovražil. Ne moremo kontrolirati ako so te vesti povsem resnične, rečemo pa lahko, da niso brez podlage. V slučaju, da nas napadejo, se bomo gotovo znali braniti, četudi vladajo v naši državi tako mizerne razmere.

Produkcija piva.

Naš lanskoletni pridelek piva znaša 600,000 bl, kar pa seveda ni zastovalo za domač konsum. V obratu je 20 pivovaru.

Industrijsko posojilo.

V enem zadnjem dopisu smo poročali o napetju industrijskega posojila na Angleškem, ki ga je ministrski svet že odobril. Sedaj pa poročajo, da pogajanja niso privedla do uspeha radi preteških plačilnih pogojev, ki jih je stavila angleška skupina.

Baglika.

"Moja žena, nevrednica, me je hudobno zapustila . . ."

"Beži, beži! Moja je mnogo hudobnejša. Ostala je namreč hudobno pri meni!"

Meteoriti.

Zlato je zdaj doma.

Pred leti so mnogi rojaki — in drugi srečolovci — potovali v Alasko iskat zlata in bogastva. Večina je prišla nazaj s praznimi žepi. Malokdo je našel bogastvo v Alaski.

Danes je drugače — hvala bedakom, ki so iznašli prohibicijo. Kdor hoče danes naglo obogateti, gre v bližnjo prodajalnico železnin in kupi kotliček, ki drži sedem ali osem gelon. Neki rojak v Chicagu je v enem letu stržil $30,000, drugi rojak pa, ki je kuhal zanj "munšajn", je dobil $13,000 in odšel v stari kraj prilično bogat, dasi ni imel centa, predno je začel kuhati.

Danes je Alaska doma pri peči.

* * *

Morganovo cesarstvo.

Blufarji pišajo, da Francija ni Nemčija. Francosko ljudstvo da je bolj podjetno kot nemško, zato se je frank tako hitro opomogel in zlezel nazaj na pet centov.

Frank bi bil danes že blizu enega centa, če bi Francija ne bila dolžna Morganu 400 miljonov dolarjev in ako bi Morgan ne imel obilih investicij v francoski jeklarski in municijski industriji. Morgan ne mara finančne in ekonomske krize v Franciji, dokler more pomagati in zato je dvignil frank nazaj na pet centov. Čegava je Francija? Francoska ali Morganova?

* * *

Ženskam je treba še eno generacije.

Dopisnik piše v Gl. Sv.: "Jaz imam najrajši 'Glas Svobode', moj brat ima 'Prosveto', moja sestra 'Glas Naroda', moja mati pa 'Ave Micko'. Vsi smo ene krvi, a vsak po svoje Boga moli."

* * *

Indijanci v Belgradu.

Dokler so bili Indijanci — pravi, stoprocentni Amerikanci — še gospodarji Amerike, so premeteni Evropejci lahko kupili od njih celo deželo sveta za par koščkov pobarvanega stekla ali steklenice konjaka.

Jugoslavija je dala Italijanom Reko, Italija bo pa dala Jugoslovanom kardinala. Ako je Jugoslavija tako indijanska, lahko dobi še enega kardinala za Dalmacijo in tretjega za Triglav. Kardinali v Rimu so lep in konjak, ki ne stane Italijo nič, kdor pa hoče imeti ta ceneni luksus, ga mora drago plačati. Amerika tudi še ne ve tega. Mussolini ve. Njemu je katoliška vera italijanska vera, ki se mora izplačati za Italijo.

* * *

Parada parazitov.

Dolarji so vojska pljonirjev. Za dolarji gre zastava, za zastavo gre trgovina.

Nevednost in praznovernost sta sestri, za katerima hodi kuta. (Dance se kuta vozi v "Columbia Six".)

* * *

Pazite na Rocky Mountains!

Odkar je v Washingtonu vsa javna lastnina na prodaj — tudi tista, ki je pribita in priraščena — bi treba komisijo, ki bi preštela reke in jezera po Ameriki. Mogoče kaj manjka.

* * *

Morgan naj bo predsednik.

Ako misli ameriško ljudstvo — ki sestoji v ogromni večini iz delavcev in farmarjev — letos zopet izvoliti kakega republikanca ali demokrata za prezidenta, je najbolje, da izvoli naravnost Dohenyja, Sinclairja ali katerega drugega kapitalista. Potem bo vsako zgražanje in preiskovanje nepotrebno. To, kar danes imenujejo škandal, bo potem business.

* * *

Ljubček princ.

Na Angleškem imajo fantička, ki hoče biti bodoči kralj. Fantiček ima smolo, da rad telebne s konja, ker je silno neroden. Ko je padel pred nekaj dnevi, si je razbil nos in izbil dva zoba. Laboritska vlada pa zdaj nima drugih skrbi, kakor da bi preprečila bodočo princevo nesrečo. Sam MacDonald je prosil fantička, naj opusti jelo in čuva svojo dragoceno kožo.

Stvar je silno čudna in najbrž smešna, toda hladno kri, bratje! Tako deluje revolucija v Angliji . . .

K. T. B.

Frančiškanske laži.

Laž st. 3684. — Pater se je zopet debelo zlagal, ko ponovno piše, da je Emma Goldmann učila socializem v Ameriki. Fakt je in ostane, da Emma je bila in je je danes anarhistka in nič drugega. Pater ali te ni nič sram? Ali ne veš, da je lagati greh?

Delavske novice.

(Federated Press.)

dba rudarjev v 10. distriktu podpisana.

attle, Wash. — Operatorji v distriktu (država Washing- ki priznavajo rudarsko uni- sprejeli novo triletno mezd- ogodbo, katero so jim pred- zastopniki organizacije. Po- je bila podpisana te dni. 2000 rudarjev dela pod kimi pogoji.

rji v Seattlu dobili povišek.

attle, Wash. — Tiskarji in otipisti v Seattlu so izvoje- 50 centov mezdnega poviška, lja za nazaj od 1. januarja Na temelju nove mezdne po- imajo tiskarski delavci $8.50 za delo podnevu in za delo ponoči. Ekspeditorji pisov so dobili $7. Pogodba za vse tiskarne časopisov v tlu.

achlan, tajnik novoškotskih udarjev izpuščen iz zapora.

nce Bay, N. S.—Jim McLach- bivši tajnik rudarske organi- v 26. distriktu (Nova Ško- katerega je Lewis odstavil dnjem juliju in kateri je bil v ni obsojen na dve leti zapora "puntarstva proti državi", il zadnji izpuščen na svobodo. esti delavskih organizacij so darle pomagali. Protesti so naslovljeni tudi na delavsko v Londonu in mogoče je pri- d tam kak migljej. Ko se je achlan vrnil domov iz ječe, ga 00 rudarjev čakalo na postaji lnoči z godbo.

Slabe razmere v Kanadi.

otreal. — Tukajšnji delada- i v stavbinski stroki so napo- ali znižanje mezde za 20 od- kov.

Rudarji zavrgli pogodbo.

lace Bay, N. S. — Rudarji v i Škotiji so v splošnem glaso- ju zavrgli mezdno pogodbo, ero je podpisal provizorični di- ktni odbor z British Empire l Co. V pogodbi je bilo rečeno, e mezda rudarjev za nekoliko ša ,toda povišek je bil odbit draženjem premoga za rudar- Pogodba je bila zavržena z no 2506 glasov.

udarji zdaj delajo brez po- be. Družba pravi, da se bo la novih določb toliko časa, der bodo hoteli rudarji delati. vizorični distriktni odbor ne kaj bi naredil. Odbor smatra, o mu rudarji izrekli nezaupni- z odklonitvijo pogodbe.

Priprave za konvencijo tretje stranke.

Minneapolis, Minn. — Pričele e priprave za gibanje, o kate- pravijo politiki vseh strank, bo eno najvažnejših v letoš- m političnem metežu — pri- ve za sestanek narodne kon- cije tretje stranke, ki bo ime- la senatorja Roberta M. La letta iz Wisconsina za pred- niškega kandidata. Konvenci- e ima vršiti dne 17. junija.

vedlagano konvencijo je odo- a uradna konvencija kmečko- avske stranke v St. Cloudu nji petek. Konvencijo so odo- e poprej razne konference čkih in delavskih pa progre- ih organizacij po severnoza- nih državah.

Minnesota, ki je bila prva drža- iz katere so bili poslani v kon- e možje, izvoljeni na volilni li- kmečko delavske stranke, bo la vodilno vlogo v novem na- em gibanju.

Podlaga za odmero delegatov na predlagano narodno kon- cijo so glasovi, oddani za pro- ivne kandidate za važno jav- službo," je rekel William Ma- ry. "To zagotavlja Minneso- ne glasov na konvenciji kakor rikoli drugi državi v naši ni."

Odločitev za ustanovitev poli- e stranke so delegati pozdra- z velikanskim navdušenjem. je domala vseh 371 delegatov lo, ko je dal konvenčni pred- nik tozadevni predlog na gla- nje. Navdušenje je bilo to- no, da je konvencija popolno- pozabila na nasprotno ali ne- tivno glasovanje. Deset minut neje je neki delegat vprašal, je z negativnim glasovanjem. delegata sta se dvignila, ko dal predsednik negativno plat vprašanja na glasovanje. E- je dejal, da ni vedel, če je šlo aj za vprašanje tretje stranke. Začasna platforma je samo izvleček, ki je bila izdelana na šentlouiški konvenciji," je rekel Mahoney. Sestavil jo je Basil Manley, ki je tajnik senatorja La Folletta. Zato je to pač La Follettova platforma."

Mahoney je omenil, da je imel konferenco s senatorjem La Follettom. Navzočna sta bila tudi A. Shaper in John F. Sinclair.

"Nikakor ne morem še uradno reči, da bo La Follette nosilec volilne liste tretje stranke," je rekel govornik. "Tega senator še nam ni zagotovil. Ali vsak človek z zdravo pametjo more priti do zaključka, da bo La Follette voditelj nove tretje stranke. Vsakdo more to razumeti.

"Senator La Follette nam je rekel docela jasno, da nimamo ničesar pričakovati niti od republikanske, niti ne od demokratske stranke. Ljudstvo ne more zidati nobenih upov na nobeno. Pozval nas je, naj organiziramo kar največ držav po vzoru države Minnesote. Namignil nam je, da se vrže v predsedniško tekmo, če mu bo to pripuščalo zdravje. In jaz lahko rečem na tem mestu, da je njegovo zdravje krepko in čvrsto. In še nikoli ga nisem videl, da bi bil tako dobro izgledal, kakor izgleda ravno sedaj."

V Oklahomi tretja stranka?

Oklahoma City, Okla. — Kakor pričakujejo, se vdeleži približno 800 delegatov konvencije, ki jo priredi kmečko-delavska rekonstrukcijska liga v El Renu koncem tega tedna.

Politične struje so zelo razcepljene v Oklahomi.

Bivši governer J. C. Walton se bo poganjal za vodstvo neoziraje se na clrensko konvencijo. Kandidiral bo na neodvisni volilni listi, ki se ne strinja z vero kukluksovske organizacije. Še vedno precej močan je v južnovzhodnem delu oklahomske dežele, kjer je malo potov in so prometne zveze otežkočene. On upa razcepiti radikalne glasove na demokratski primarni volitvi.

Pričakovati je precej hudega viharja na konvenciji o vprašanju nestrankarskega boja, ali o onem tretje stranke.

Na konvenciji bosta igrala veliko vlogo tulzanski milijonar C. J. Wrightsman in cestni komisar Paul Nesbitt. Oba sta še precej liberalna, ali Wrightsman je menda precej na boljem od Nesbitta. Iz boja med tema dvema se utegne izcimiti to, da ne bo konvencija imenovala ne prvega, ne drugega, nego človeka, o katerem sploh nihče ne sanja sedaj, če ne pridobe radikalci konvencije za tretjo stranko.

Odstavljeni predsednik državnega kolegija George Wilson je dejal, da je z demokratsko stranko pri kraju. O njem gre glas, da so si ga izbrali radikalci. Če se konvencija odloči za demokrata, potem bo George Wilson kandidiral na neodvisnem volilnem listku, če ne bo sprejeta tudi v senatu postava, ki bi dovolila državno tretjo stranko.

Wilson bo organiziral kmečko-delavsko stranko, ki bo podpirala narodno gibanje neoziraje se na to, da se bo liga vdeležila boja na demokratski primarni volitvi. Ligaši utegnejo biti poraženi, to pa zastrantega, ker je cela stranka prišla po Waltonovem izdajstvu in odstavljenju reakcijonarcem v roke.

Regularni pristaši, ki so si svojčas prizadevali pridržati radikalne sile v stranki s tem, da so jim odrekli pravico do organiziranja nove stranke, so se naveličali svojih nekdanjih privržencev. Socijalisti so precej glasni na svojih sejah ter trgajo kožo z demokratskih svetnikov.

Vse kaže, da bo tretja stranka na bojišču in da bo imela delegate na narodnih konvencijah.

Zelo značilno je pa to, da se vse različne politične frakcije v Oklahomi čedaljebolj ogrevajo za La Follettovo predsedniško kandidaturo. Listi, ki so se poprej nagibali na stran kukluksovske organizacije, pravijo, da bi bili pripravljeni podpirati wisconsinskega senatorja na katerikoli volilni listi.

Če bi ne bila predloga za tretjo stranko sprejeta, potem naj Wilson nastopi kot samostojnež ter organizira vsaj jedro za tretjo stranko, tako mu svetujejo njegovi prijatelji. Sedanje državne postave bi dovolile volilno listo tretje stranke l. 1926., če bi bila ta ustanovljena širom dežele na letošnjih glavnih volitvah.

La Follette je edino upanje za harmonijo med raznimi političnimi frakcijami.

Japonsko priseljniško vprašanje.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Da bo sprejel priseljniški odsek v senatu Hughesov načrt, po katerem bo dovoljeno prihajati Japoncem v to deželo po določbah v novi priseljniški postavi, je skoro gotova stvar. O tem še ni bilo glasovanja v senatnem odseku za priseljniške zadeve. Californska delegacija v kongresu je prav delavna v tem oziru ter izkuša dopovedati senatnemu odseku važnost in resnost japonske invazije v njihno državo. Na drugi strani pa podpirajo stališče državnega departmenta administracijske sile in drugi elementi v kongresu, ki jih je strah pred vojno z Japonci, če bi bili Japonci izključeni radi svoje kožne barve.

Medtem izpodbijajo laške družbe in novine širom te dežele priseljniško predlogo na podlagi tega, da bi izbrana lestvica, ki naj služi za podlago priseljniških kvot, pomenila hotno razliko med narodi in privozno prepoved, naperjeno preti izseljevanju južnih Evropcev v Združene države. Lahi trdijo, češ, da morajo Združene države pripustiti poldrugi milijon laških delavcev, da se tako izravna število tistih, ki so se vrnili v Italijo med vojno, in da je Italija upravičena še nadalje pošiljati v deželo toliko delavcev, kolikor jih je pred vojno. To dokazovanje zavračajo južni demokratje v kongresu in večina zapadnih republikancev. Ena najškodljivejših izjav na strani nasprotnikov predložene zakonske osnove je ona Jamesa Emeryja, ki je pravni zastopnik tovarniške zveze. Ta mož trdi, da bi moralo biti dovoljeno delodajalcem dobiti v to deželo toliko ljudi, kolikor jih ravno potrebujejo ameriške industrije. Nekaj teh priseljenih delavcev bi naj ostalo v koncentracijskih kolibah, iz katerih bi jih odjemali po potrebi. Možak smatra te delavce za čisto navadno tovorno živino. Pred dvema letoma je Emery zatrdil, da bi bilo treba najmanj 3,500,000 delavcev privesti v to deželo, če bi hoteli, da bi bilo odpomagano pomanjkanju delavskih sil v naših industrijah.

JOHN HANCOCK — EUGENE V. DEBS.

"Življenje, svobodo in stremljenje za blagostanjem — v doseganje teh pravic so ustanovljene vlade med ljudmi, vlade, ki črpajo svojo pravično oblast iz dovoljenja vladanih. — In kadarkoli postane ta ali ona vlada uničujoča za te smotre, jo ima ljudstvo pravico odpraviti ter ustanoviti novo."

Tako je pisal Thomas Jefferson skoro prod poldrugim stoletjem. Ali ko je bila svetu dana izjava neodvisnosti in bila objavljena vsem ljudem, je bilo samo eno ime na njej — John Hancock, ki je napisal svoje ime tako veliko, da bi ne imeli prijatelji in sovražniki težav, ko bi ga čitali.

John Hancock, ki so ga hoteli vjeti Angleži pred Lexingtonom — John Hancock, za kogar bi ne smelo biti nobene milosti in čigar vstaja bi ne zaslužila drugega kakor zasluženo kazen . . .

"Delavstvo, ki bije boje, ki doprinaša žrtve, še ni imelo nikoli besede, kadar je šlo za vojno napoved . . . Če je vojna pravična, potem dajmo, da jo napove ljudstvo."

Tako je rekel Eugene V. Debs v Cantonu dne 16. junija 1918. To je bila njegova izjava neodvisnosti tistim, ki delajo vojno v Ameriki. Tako je rekel celemu svetu, tako ljudstvu s predstavniki vlade, ki postane uničevalka življenja, svobode in blagostanja lastnega ljudstva. In zastran tiste izjave so ga poslali v ječo tisti, ki bi mu lahko zavsclej zaprli usta. Ali njegov glas je jeknil po celem svetu in ne bo nikoli zaglušen.

John Hancock in Eugene V. Debs! Danes je potomka Johna Hancocka gdčna. Faith Chevallier pisala naslednje pismo:

"Odboru razsodnikov za Nobelovo mirovno nagrado.

"Gospodje:

"Nikdar še ni bila Nobelva mirovna nagrada podeljena človeku, ki bi bil tako fundamentalno upravičen do nje kakor Eugene V. Debs iz Terre Haute, Ind., kakor ta mučenik v pravdi za demokracijo svetovno edinstvo in bratstvo.

"Njegova filozofija je skoljomsko resnična, kolikor se tiče odstranitve vzrokov za neslogo, sojno in krivico, ki jih dela človek svojemu bližnjemu. Plemenit in ljubezniv, z nikakšno zlobo niti ne proti tistim, ki so ga iz svoje nevednosti preganjali, je pravi vzor svojega starejšega brata po svojem osebnem značaju in po svojih socijalnih in ekonomičnih idejah.

"Govor, ki ga je vsled vojne mralice pahnil v ječo, je skoro docela podoben Wilsonovemu izvajanju v 'Novi svobodi' in njegovih govorih, ki jih je imel kamuflažni ligi narodov v prilog. Razlika je le v tem, da je Debs izvedel svoja načela, dočim jih Wilson iz neznanih vzrokov ni.

"Upaje, da se proslavite s tem, če počastite Debsa z mirovno nagrado ,ostajam

Vam vdana

Faith Chevallier."

NORVEŠKA ZA DEBSA.

Chicago, Ill. — Socijalist Falkenberg, ki je bival v Cincinnati, je pisal poslancu Viktorju L. Bergerju iz Wisconsina, da je njegovo priporočilo Evgena Debsa za Noblovo mirovno nagrado naletelo na simpatije med norveškimi radikalci in konservativci.

"Časopisje je bilo jako prijazno," je pisal g. Falkenberg. "In socijalisti so pod vodstvom svojega tovariša Nilssena jako delavni v svojih prizadevanjih.

Tovariš Falkenberg se je pravkar vrnil v Cincinnati, kjer so ga zelo pogrešali med njegovim bivanjem na Norveškem.

Intervencija Zdr. držav v honduraski revolti.

Amapala, Honduras, 20. marca. — Včeraj se je izkrcalo v tukajšnji luki 176 pomorščakov in devet časnikov iz ameriške križarke "Milwaukee" in se od odpeljalo s posebnim vlakom v Tegucigalpo, glavno mesto Hondurasa. Ameriško moštvo je bilo poslano tja na poziv ameriškega poslanika Moralesa, ki je brzojavil poveljniku brodovja, da so ameriški interesi v nevarnosti, odkar so vstaši okupirali Tegucigalpo. Diktatorska vlada je pobegnila.

Čičerin pride v London.

London, 19. marca. — Jurij Čičerin, ruski komisar zunanjih zadev, bo vodil rusko delegacijo na angleško-ruski konferenci, ki se otvori v Londonu prvi teden v aprilu.

IZ PRIMORJA.

Nova pokrajina. — Ustanovila se je bo nova "Kvarnerska pokrajina", ki bo obsegala Reko in ozemlje, ki po sporazumu pripadlo Italiji in razen tega še Opatijo-Volosko, ki je dosedaj pripadalo istrski pokrajini. Samo občini Podgrad in Materija ostaneta pod koprsko pokrajino. Na čelu bo začasno stal guverner, ki bo izvrševal posle prefekta. Potemtakem je primorska dežela razdeljena na štiri pokrajine: furlansko, tržaško, istrsko in kvarnerško. Seveda ni ta razdelitev najboljša in bo povzročila primorskemu prebivalstvu velike denarne stroške.

Smrtna kosa. V Gorici je umrla soproga znanega goriškega notarja Čibeja, Viktorija Čibeja, v starosti 60 let.

Požar v Orleku pri Sežani. — Prve dni v marcu je izbruhnil požar v hiši posestnika Josipa Husa iz Orleka pri Sežani, ki je kljub takojšnemu gasilskemu delu uničil celo poslopje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Bridgeport, O. — Ni nam znano, da bi mogli še v kaki trgovini dobiti dotične knjige. Le kak zasebnik jih še ima. Obrnite se na ljubljanski licej. — Pozdrav!

Willard, Wis. — Naslov jugoslovanskega konzulata v Chicagu je: Consulate of The Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 835 No. Michigan Ave., Chicago, Ill.

West Newton, Pa. — Vašega dopisa ne moremo priobčiti s podpisom "Naročnik". — Pozdrav!

San Francisco, Cal. — Otroci pod šestnajstim letom morajo potovati v Združene države v spremstvu kake starejše osebe. Ni nam znano o zakonu, ki bi zahteval, da mora dekle stare nad šestnajst let potovati v spremstvu kake druge osebe. Dobro je seveda, se ima dekle v tolikih letih zaupnika spremljevalca, a da bi zakon kaj takega zahteval, nam ni znano. — Pozdrav!

Library, Pa. — Prvič je prišel v Združene države ob času petletne konvencije v Milwaukeeju, Wis., nekaj tednov pred zborovanjem, v začetku septembra 1912. — Pozdrav!

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calnkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 61, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blaz Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zajecnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 672, Elg, Illin., John Terčelj, Box 92, Henderssonville, Pa., John Gorich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROZJE: Blaz Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROZJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Meon, Run, Pa. John Grošelj, 14621 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROZJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Mare, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Semrak, 5617 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Alič, 2136 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Joško Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. Jos. Skuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6232 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondenca s gl. odborniki, ki delaje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljaje na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljaje Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, šigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljaje na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nasvanila, oglasi, naročnina in spisi vse kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Povest starega rudarja.

(Piše Anton Rechar.)

(Dalje.)

"Bravo Francelj," smo vzklinili kar vsi hkratu na koncu njegovega pripovedovanja. Začel se je odpravljati, ko smo ga začudeni vprašali, kam že misli.

"Nazaj moram v kostel (cerkev), da počakam cerkovnika, ki me reši s klade," je rekel.

"Največji osel si, če to storiš," smo mu rekli. "Šel v tej pozni uri, da bi hodil tja klečat? Bodi no pameten! Ali ne veš, da v tej deželi nima nihče drugi pravice človeka kaznovati kakor sodnija? Kako more tebe kaznovati tvoj knez? Pij še kozarec, prijatelj, potem pa pojdi mirno domov k svoji ženi in otrokom, jutri pa na delo!"

Učinkoval je naš vabljiv nauk na poniznega poljskega vernika, da je začel že kleti čez svojega kneza in čez kostel. Zahvalil se nam je za uljudnost in odhajal mrmrajoč kar sam zase kletvice, kakor bi delal črne naklepe. Mislili smo, kako dobro bo na njega vplival naš nauk, pa pokazalo se je, da je spoznanje napravilo priprostega poljskega delavca kakor zver. Oči so se mu svetile kakor mački in v resnici smo spoznali, da ni nič dobrega pričakovati od človeka, ko pride v tak položaj. Vse se je vprlo v možu, ko je spoznal, da je varan in poniževan, pa ker ni bil duševno močan, se ni mogel vzdržati ter je dal svobodo maščevanju.

V temni noči smo odrinili domov, polegli smo, drugo jutro pa nas je prebudil s stolpa poljske cerkve plat zvona. Meneč, da je požar, smo skočili na plano, a nikjer videli ognja. Ie proti poljski cerkvi so drvele skupine faranov. Hotel sem videti, kaj se je pripetilo in stopil proti cerkvi. Vsa okna so bila zdrobljena, pod okni so ležali oltarni svečniki, v notranjosti cerkve pa je tudi ležalo vse navzkriž. Oltarno pregrinjalo je zmečkano ležalo sredi cerkve, spovednica je bila prevrnjena po tleh, vse je izgledalo križem kakor pri trgovcu s starinami.

Poljski farani so vpili na glas in tožili, da so jim tolovaji oropali cerkev. Verjeli smo jim to, ker nismo vedeli nič drugega.

Par dni je preteklo. V rovu smo čakali na prazne vozičke na prostoru, kjer se nas je zbrala skupina, kakor je običajno v rovu, ko je treba čakati vozov. Pristopil je k nam Poljak, ki je v nedelje kločal na trivoglati kladi sredi cerkve vsled naložene kazni njih kneza, in rekel: "Veste, Slovenci, 9. avgusta imamo sodno obravnavo zaradi poškodbe v cerkvi. Tožen sem, da sem vse to povzročil, vi Slovenci pa ste zatoženi, da ste pripomogli. Možje, le po pravici povejmo pred sodnikom. Jaz sem povzročitelj škandala. Ko sem se od vas poslovil, nisem šel domov, kakor ste mi vi velevali, ampak šel sem v naš kostel, vzel sem ven tisto trivoglato klado in z njo sem začel mlatiti na levo in desno vse, kar sem dosegel. Potem sem pa še svečnike zmetal pri oknih ven, vzel sem nabiralnik in ga nesel domov, kjer sem ga odprl ter pobral iz njega vsebino 82 centov. Nabiralnik sem nesel še tisto noč nazaj v cerkev, kamor še vedno ni prišel cerkovnik, da bi me rešil. Klečati bi bil torej moral celo noč. Za tiste cente imamo cel teden dovolj kruha."

Potolažili smo ga, naj ga ne skrbi obravnava, kar naj se pridruži, obravnava se bo vršila po pravici.

Društveni tajnik, blagajnik in jaz kot predsednik smo bili poklicani dne 9. avgusta 1906. v glavno mesto westmorelandskega okraja, Greensburg, na sodišče. Prvo smo morali vsi priseči, da bomo na vsako vprašanje resnično odgovorili. Po končanem zaslišanju je pa sodnik pokazal znanega moža rekoč: "Ta mož je obtožen, da vam je poškodoval cerkev. Po moji razsodbi je upravičen, da vas toži za prestano trpinčenje na onem trivoglatem hlodu."

(Dalje prihodnjič.)

RAD BI KUPIL

malo farmo v bližini slovenske naselbine v Združenih državah. Ako ima kdo kaj primernega na prodaj, naj piše in pošlje informacije in ceno na naslov: "Mali farmar", 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

FARMA NA PRODAJ.

Lepa prilika za Slovenca ali Hrvata, proda se 60 akrov obsegajoča farma, 30 akrov je čistega, ostalo pašnik in nekaj gozda. 4 krave, 2 konja, stara svinja, kokoši, je tudi sajlo ,ter vse potrebno orodje. Prodam za nizko ceno, ker imam dobro delo pri Fordu. Za natančnejša pojasnila pišite na naslov: John Urbich, Box 192, Iron Mountain, Mich. (Adv.)

SLOVENSKA BABICA
Mrs. M. Kuharich
Se priporoča Slovenkam in Hrvaticam za obisk. Naslov:
1465 Larrabee St., Chicago, Ill.
Telefon Diversey 8513.

EMIL KISS, BANKIR,
152—2nd Ave., New York City
Ustanovljena leta 1898.
Denarne pošiljatve
DOLAR—DINAR
ZA
VELIKO NOČ
hitro in gotovo. Pišite pô cenik.
Dopremljam rojake iz kraja. (affidavite).
Potniški oddelek.
Hranilne vloge.
EMIL KISS, BANKIR,
152—2nd Ave., New York City

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Cleveland, Ohio. — Združitveni odbor, zbran na konferenci dne 10. in 11. januarja je sprejel rezolucijo, v kateri med drugim apelira na društva in člane, da podprejo veliko idejo združenja po časopisju in po društvih, da pride do zaželjenega združenja. Gledam in brskam po listih, kjer bo glas za to, ali žal se vidi zato malo zanimanja, kot da bi ne imelo združenje naših podpornih jednot in zvez nobenega pomena.

Bratje in sestre vseh prizadetih jednot in zvez! Vsi lahko vemo, da je to združenje velikega pomena posebno za našo mladino. Zakaj bi se za to velevažno stvar bolj ne zavzeli? Združitev se bo mogoče izvršila, ako bomo imeli pri srcu bodočnost naše mladine bolj kot tisti "mi". Ako bi ameriški Slovenci imeli enega ali kvečjemu dva taka zavoda ali "insurance", bi bila danes blagajna močna in kulturno bi bili na višji stopnji.

Po toči ne pomaga zvoniti, ali vendar čas je, da bi morali ameriški Slovenci enkrat spoznati, da je podlaga napredka znanje ekonomije ter trgovsko stališče in sloga. Naša tu rojena mladina se bo amerikanizirala, kar se že zdaj pri nji opazi, da jim naši "insuranci" niso posebno všeč. Od nas je odvisno, da pokažemo pravo pot vzajemnosti — združenja, da bi na ta način tudi našo mladino bolj zainteresirali, da bi podpirala, kar mi stari zidamo. Naša S. N. P. J. temelji na svobodomiselni podlagi, kar je glavno na tem, da je S. N. P. J. hitro rastla. Da bi to ohranili in še boljše utrdili, je treba združitve, treba je eveta naše mladine, ki naj nam sledi in pomaga.

Ako bi o tem kaj več pisali, posebno sposobni, in kaj več prispevali k temu fundamentu, bi članstvo in mladino pridobili, da pojmuje namene in cilje istega. Jaz sam rad čitam razno poučno čtivo, ali tiste stokrat pogrete reči se mi studijo.

Čital sem dopis brata Naceta Žlembergerja. Kot vidim, se zanima za dobrobit človeštva, kar mu v več ozirih odobravam, ampak neutemeljena je trditev, da gre ravno slovenskim socialistom priznanje, da je S. N. P. J. napredovala. Razna podjetja "insuranci" napredujejo pod svojimi voditelji brez tistih posebnih "šarž": komunist, socialist itd. Glavno je, da je delavce vešč dela, katerega prevzame, pošten in naprednega mišljenja. Brat Žlemberger kritizira društvene tajnike, ker premalo upoštevajo Molekovo rezolucijo. Ker je ne upoštevajo, jih po načelni izjavi S. N. P. J. nihče ne more prisiliti. Slovenska narodna podporna jednota ni politična ustanova, in dolžnost nas vseh je, da jednote ne pehamo v politično ospredje, ker lahko pride članstvo s tem do novih, nepričakovanih obvez. J. S. Z. je politična ustanova, katera delavstvo bodri k zavesti, da pride do svojih pravic, ni pa krivo članstvo S. N. P. J. in tajniki njenih društev, da Proletarec bolje ne uspeva, ampak socialistični voditelji sami. Reklama za socialistični glavni odbor pri S. N. P. J. ni na mestu.

Brat Žlemberger meni potemtakem, da so glavni odborniki J. S. K. J. in S. S. P. Z. nazadnjaki? Ali ni taka trditev neutemeljena? Slučajno ako članstvo izvoli v glavni urad S. N. P. J. nesocialista, jaz ne vidim v tem nikake nevarnosti za organizacijo. Bratu Nacetu Žlembergerju povem, da socialist ali kdo drugi zna ustreliti kozla, kar se je že pokazalo, ampak glavno je, da imamo v glavnem uradu vešče ljudi.

Kaj pa naši slovenski farmarji, zemeljski krti? Nekaj let nazaj so se oglašali bolj pogosto. Čudno je, saj vendar gremo naprej, zato bi moralo biti več glasu v javnosti. Zemlja, zemlja, premalo jo cenimo. Zemlja vse živi in redi. Ako bi ona odpovedala svoje delo, sledila bi smrt vsemu življu. Prosveta bi morala prinašati tudi čtivo o poljedelstvu, kaj primernega za naše farmarje. Ako ima delavec okrog hiše kos svoje zemlje in vidi v listu različne dobre nasvete in nauke, kako mu zemlja nekaj donaša, kar vsak dan potrebuje, mu tudi ne škoduje. Delavec izvrši veliko škodljivega dela zase, katero je v prid nenasitnemu Molohu; sam ima le trd boj in muke, drugi pa vživajo nebesa. Sicer je res, da denar je sveta vladar, žnjim se vse kupi, ampak nepobita resnica je tudi, da je življenje najsrečnejše v prosti naravi. Samo tisto opevanje o kapitalizmu, klerikalizmu in socializmu ne more narediti človeka srečnega. Potrebni smo tembolj nauka, ki nas vodi in doprinaša srečo in blagostanje tudi v privatnem življenju. V starem kraju smo večinoma živeli na kmetijah zdravi in srečni ter vsled pomanjkanja dobrega nauka in kruha morali zapustiti najdražje — rojstni kraj. Tudi v novi deželi bi bilo lahko več našega naroda srečnega, ako bi naši prvi žurnalisti peli pesem o materi zemlji in ne o zlatem teletu.

Danes ne more biti drugače kot je, lahko bi se pa posvečalo več poučnega čtiva farmarstvu in sploh izboljšanju ekonomskega stališča. Slovenci nimamo svojih knjig o sadjereji, čebelarstvu, živinoreji itd., lahko bi se to pomalem preložilo iz angleščine na slovensko in ponatisnilo v Prosveti, za kar bi bili naši slovenski farmarji želo hvaležni.

Pozdravljam vse članstvo S. N. P. J. in želim mu splošen napredek. — **A. Krizmančič.**

Cheat Haven, Pa. — O delu in zaslužku tu okoli Cheat Havena in Point Mariona sploh ni vredno, da bi pisal. Nekaj rovov obratuje po tri do štiri dni v tednu, nekatero so zaprt. Kdor dela, zasluži le po tri do štiri dolarje, in tisti, ki je toliko srečen, se že šteje gospoda. Plačujejo tu največ od naloženih vozičkov, ki drže po dve do tri tone premoga. Od naloženega vozička plačajo po 50c, a pri neki majni od tone naloženega premoga po 35c. Rudar po teh številkah že lahko izračuna, koliko zasluži. Da naloži deset ton premoga, mu je treba že dobro delati, potem pa prejme $3.30. Kako naj bi človek pri tej mali plačici hranil svojo družino.

Vse te nadloge imamo, ker ljudje niso složni ter je dosti takih, ki se veselijo stavke. Sam sem slišal govoriti jih, da bodo letos, ko bo stavka, več zaslužili, ker takrat da bodo tudi lahko prodajali 'železno vodo'. Zdaj se pa jokajo, zakaj podjetniki ne plačajo več. Še toliko je preveč za tistega, ki na pameten način več ne zahteva.

Poznam tudi par takih ljudi, ki jih ne briga prihodnost, ko imajo par centov, čeprav človek ne zna skoraj za dan naprej. Ko sem proti koncu februarja šel k društvu radi mojih dveh deklic in še nekoga drugega za pristop v mladinski oddelek, me je vprašal, kam grem tako hitro. Povedal sem mu svoj namen. Pa me je zavrnil:

"Kaj si ti tudi tako neumen, da boš moral potem, ako hočeš kaj dobiti, 'fehtati' tam po Chicagu?" Pohvalil se mi je še potem, da je stavkokaz in povedal, kako je dal nekoga aretirati, ko mu je rekel 'skeb', da je moral dotičnik plačati in še iti v zapor. Potem da je imel tudi boljši kredit pri 'supru'.

Kdo tega ne ve? Ako bi v stavki tak človek naredil nevem kaj, bo imel med stavko kredit, po stavki pa ni več tako.

Lahko bi bilo tudi tu na Fayettu boljše, pa se delavci še vse premalo brigajo za napredne liste kakor so Prosveta, Glas Svobode ali Proletarec. Dosti jih je takih, ki ne spadajo k nobenemu podpornemu društvu; nekateri sploh podporno društvo še črtijo. Marsikoga sem že nagovarjal za pristop k naši S. N. P. J., pa kaj mi jih je nekaj odgovorilo nazaj: naj gre k v . . . slovensko ali kranjsko društvo, da ne stopijo v njega. Pa niso ne v ameriškem ne v nobenem drugem podpornem društvu.

Za Slovence ali Jugoslovane in druge slovenske delavce je sploh tako, da nismo za ameriška društva, zlasti tisti ne, ki nima državljanskih papirjev. Opisal bom na kratko slučaj, kako se je tu dogodilo nekemu Hrvatu. Joe Stanick je bolan že leto dni, pa še si ne more nič pomagati. Spada v Moosovo društvo. Njegov prijatelj, ki spada k našemu društvu, ga je imel štiri mesece pri sebi in mu je pomagal, kolikor mu je mogel, sedaj pa se je naš brat preselil v Zapadno Virginijo. Tako rojak nima nikogar, ki bi zanj skrbel. Prišel je k meni, da smo ga peljali v Uniontown v County Home. Šel sem bil v Point Marion k Moosovemu društvu vprašat, kaj bodo ukrenili z nezmožnim in bolnim članom. Premišljevali so nekaj časa, potem so mi pa rekli: "Ti imaš avto, pelji ga v County Home. Res sem ga peljal tja doli in eden njih je šel z mano. Čakali smo več kakor dve uri, potem je šele prišel nekdo okoli spraševat, kaj delamo tam. Razložil sem, oni pa so mi rekli, naj bolnika držim kar sam, ker nima nič denarja. Pa kako bi jaz vzdrževal tujega bolnika, ko imam vendar svojih dovolj vzdrževati. Gnali so ga potem v sobo, prej pa še vprašali, ako je Američan in če ima papirje. Državljan ni. Izpraševali so ga mnogo, česar ne bom vsega pisal, a toliko sem se pa prepričal, da je za naše ljudi najboljše, če se držijo svojih društev. To tudi toplo priporočam vsem rojakom, naj se držijo posebno društev S. N. P. J., ki je najmočnejša in tudi najvplivnejša naša organizacija.

Članom našega društva št. 494 priporočam, da se bolj udeležujejo sej in plačujejo asesment do časa. Ni treba čakati prav zadnje ure. Nekaj je celo takih, ki še do 25. ne poravnajo. Jaz ne morem zalagati za nikogar, ker vsi veste, da so slabe razmere kakor za druge tako za mene. Prosim upoštevajte pravila, pa ne bo nobene sitnosti. Jaz bi sam to najbolj želel, ker nočem nikomur slabega, ker je slabega itak dosti dovolj povsod.

Mlado društvo imamo tudi članov nas je šele dvajset. Brat predsednik nas je zapustil in šel v Kolorado. Na zadnji seji devetega marca je bil izvoljen sobrat Joe Logar za predsednika, ki je prejšnjega predsednika brat. Prosim brate, da se udeležite polnoštevilno seje, ki se vrši 13. aprila, ker imamo več važnih zadev. — **John Burnik**, tajnik.

Zveza slovenskih organizacij

v Chicagu in okolici.

Od časa do časa se priobčuje v listih zanimive aktivnosti Z. S. O., ki so v interesu vseh društev. Društva, katera še niso naznanila svojega pristopa v ZSO, naj to naznanijo zvezinemu tajniku, kamor naj naslove vsa naznanila in pošiljatve, ki so namenjene zvezi.

Apeliram na zastopnike včlanjenih društev, da se udeležujejo mesečnih sej, katere se vršijo vsaki drugi četrtek v mesecu v Narodni dvorani, na Racine Ave. in 18ti cesti. Začetek sej ob 8. uri zvečer v dvorani štev. 2, v tretjem nadstropju.

Rojakom, ki so se priglasili v državljansko šolo, in onim, ki se želijo pripravljati za izposlovanje državljanskih pravic, naznanjam, da se v bodoče vrši obdržavanje šol vsaki pondeljek zvečer ob osmi uri v dvorani S. N. P. J.

Prireditve slovenskih organizacij v Chicagu.

* * *

Klub štev. 1, J. S. Z. — Predavanje dne 28. marca zvečer v dvorani S. N. P. J.

* * *

Soc. klub št. 1, J. S. Z. — Dramska predstava dne 6. aprila 1924 v dvorani Č. S. P. S.

* * *

Skupna društva S. N. P. J. — Poslava 20 letnice obstanka SNPJ — banket, dne 12. aprila v Pilsen Sokol dvorani, S. 18. in Ashland.

* * *

Nada, štev. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

* * *

Pevski zbor "Sava" — domača zabava dne 3. maja v dvorani S. N. P. J.

* * *

"Narodni vitezi" štev. 39, S. N. P. J. — plesna veselica dne 11. oktobra, v Narodni dvorani.

* * *

"Zvon" štev. 70, J. S. K. J. — pogrebna trgatev dne 8. novembra v Narodni dvorani.

* * *

Soc. klub štev. 1, JSZ — Dramska predstava, dne 9. novembra v dvorani ČSPS na 18ti cesti.

* * *

Pevski zbor "Sava" — Koncert v nedeljo dne 23. novembra v Pilsen Sokol dvorani na Ashland Ave. in 18ti cesti.

* * *

Soc. klub štev. 1, JSZ — Dramska predstava, dne 3. januarja 1925 v dvorani ČSPS.

* * *

Soc. klub štev. 1, JSZ — Dramska predstava, dne 1. marca 1925 v dvorani ČSPS.

Ako prireditve vašega društva še ni v gorenjem seznamu, blagovolite obvestiti zvezinega tajnika, da bo uvrščeno v prihodnjem. Katero društvo opazi kakšno moto ali pomanjkljivost, naj naznani tajniku, da se prihodnje.

Blas Novak, tajnik
2659 S. Springfield Ave.

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJE ZDRAVJE V DRUŽINAH

Za srbeči kožu- rabite

SEVERA'S ESKO

Antiseptično sredstvo

Priporočljivo za odpomoč pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.

CENA 50c

Vprašajte pri vašem lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

GOLŠE

Golše vseh vrst, se sedaj zdravijo popolno uspešno hrez noža, bolnišnice ali posebne bolečin, z neko izmajdbo evropskih znanstvenikov v Mardol Laboratory. Priporočeno od svetovno znanih zdravnikov. Stotine hvalnih pisem prejmemo dnevno. Ne zamudite! Ko se druga zdravila neuspešna, pišite po naše BREZPLAČNO knjižico, ki vam da vsa pojasnila o vseh vrst kraj kako se zdravijo. Vse ne stane nič. Pišite še danes odlagati je nevarno

MARDOL LABORATORY,
Dept. 1076, 1723 N. Kedzie Ave., Chicago

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladčičarjem in v dajalne železnine damo primerno rabat pri večjih naročilih. Pišite za informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland

DOLGOČASNEGA ZIMSKEGA MAČKA

prav lahko vženete v kot, ako si naročite pravi glasni garantirani VICTOR gramofon in pravo slovenske plošče, polke, valčke in petje iste Victor izdelka. Pišite po brezplačni cenik na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

On je edini Slovenec v vsi Ameriki, ki ima direktno svezo z Victor tovarno.

Velika noč

velik praznik krščanskega sveta se približuje.

Star in lep običaj našega izseljenega naroda je, da se o priliki tega praznika spominja svojih v stari domovini z manjim ali večjim denarnim darom.

Mi se potrudimo, da pridejo denarne pošiljatve namenjene za Velikonočna darila, pravočasno v roke koristnikov.

VELIKONOČNE DENARNE POŠILJATVE

bodo tedaj pri nas izvršene s znano brzino in točnostjo našega zavoda.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.

All jih že imate? Nove rekorde.

24018	Ciganska strota	
	Slapca—kvartet poje Glasbeno dr. Ljubljana	
24001	Pod Oknom	
	Pri sihelj—kvartet poje Glasbeno dr. Ljubljana	
24002	Naš mašek	
	Po cesti vsel ločke ni—kvartet poje Glasbeno dr. Ljubljana	
24003	Jadransko morje	
	Colnitku—kvartet poje Glasbeno dr. Ljubljana	
24007	Slabo sveča je brlela	
	Oj ta solnčki boben—kvartet poje Glasbeno dr. Ljubljana	
24008	Prav lepo mi poje črni kos	
	Ko pridem na sred vasi—kvartet poje Glasbeno dr. Ljubljana	
24009	Pogled v nedolžno oko	
	Razstanek Hrabrosjav—kvartet poje Glasbeno dr. Ljubljana	
14016	Pozdrav iz Gorenjskega—Valček	Godba
	Marthorski Valcer—Valček	
24013	Mirnarska—Mazurka	Godba
	Okiška Krasotica—Marš	
24014	Bledski valčki—Valček	Godba
	Slovenska četvorka—Marš	
A 19140	Josefina polka—Godba	
B	Štaberlo polka—Godba	
A 19099	Ne kapusti—Valček	
B	Vesela Tirolka—Valček	
A 19083	Vedno sveža—Gotič	
B	Lepa Alfi—Valcer	
24005	Sedel sem si viseki hram—Samospev iz Ljubljanske Opere	
	Podokn'ca—Samospev iz Ljubljanske Opere	
24006	O te ženske—Samospev iz Ljubljanske Opere	
	Ljubljanski postrešček—Samospev iz Ljubljanske Opere	
14010	Oj zlata vinska kapija ti—Samospev iz Ljubljanske Opere	
	Ivrtičimo to—Samospev iz Ljubljanske Opere	
24004	Kako je krjavelj hudiča prevekal—komična pripovedka	
	Krjavelj na slemenih—komična pripovedka	
24011	Legionarji—komična pripovedka	
	Legijonarji—komična pripovedka	
24012	Gori in bog—komična pripovedka	
	Jeda z Poka se priže nel dom—komična pripovedka	

Te rekorde so narejene v starem kraju, ter so jako glasne in morete igrati na vsakem gramofonu. Zaloga imam veliko, ter jih pošiljam na vse kraje Združenih držav. Cena komadu 75c. Poštnine plačam jaz. Jamčim hitro postrežbo.

Pri naročilu pridenite money order. Vsa naročila naslovite na:

VICTOR NAVINSHEK,
331 Greene Street, Conemaugh, Pa.

4000.

Po vzorih dr. Ničmaha, napisal dr. Nevésekdo.

(Dalje.)

"Za Boga!" vprašam še, "kako li se ženite in možite pri vas, ako so posamezni oddelki obzidani tako visoko?"

"Lepo in svobodno! O tem se bodeš lahko sam prepričal, ker bodo skoro naborni za ženitev v obeh oddelkih, kjer so neoženjeni možje in nemožate žene. Ako plačaš primerno pristojbino, vzame te dotična naborna komisija izvestno rada s sabo."

"Nabor! Nabor!" začudim se. "Ako se prav spominjam, imeli so v prejšnjih časih samo vojaške nabore?"

"Istina! Ali v našem mestu so se uvedli nabori za ženitev in možitev, in to zato, da se je baš zatrla tista grozna spolna ljubezen, katero toli pravično obsoja blaženi Anton od Kala v svetih knjigah svojih! Toda čemu bi ti pravil; saj bodeš sam videl vse, eko le hočeš!"

"Ali se o tem studencu pripoveduje še kaj drugega, znamenitega?"

"Posebnega nič. Govori se sicer, da je bil semkaj pred tisoč in tisoč leti pokopan velik grešnik, ki se ni hotel spokoriti ni na smrtni postelji. Imel pa je pobožno mater, in ta je toliko časa jokala na gomili njegovi, da se je Bog usmilil grešnika in mu oprostil vse brezštevilne pregrehe. Poveličal pa je gospod Bog tudi materino solzo, da je prikipela kot hladen vrelec iz grešnikovega groba!"

Tedaj je začul moj duh glas angelja Azraela. In leta mi je govoril: "Poglej na okrog, in spoznaj, kam te je zopet postavila mogočna roka božja!"

Pred mojim duhom se je pričel dvigati zid obok, više in više, dokler se ni izgubilo v jasni zrak. Hipoma je izginilo ozidje, in pred očesom moje duše je ležala v meglo zavita bela Ljubljana, kakor je bila pred 2000 leti. Po blatni cesti se je vil mrtvaški izprevod proti pokopališču Svetega Krištofa. Le malo ljudi je stopalo za pogrebom, in ni ga bilo očesa, v katerem bi se videla solza. Začul sem tudi ono žalostno, tanko zvonjenje s stolpa svetega Krištofa, ki oznanja vsemu svetu, da je zopet padel klas na tisti vesoljni njivi, kjer noč in dan s svojim srpom neumorno deluje večna kanjica — bleda smrt! Hipoma se je tudi odprla zemlja pred mano, in stal sem ob grobu, kakeršne so pred 2000 leti kopali mrličem. In ko je dospel izprevod na mesto, kjer sem stal plah in trepetajoč, odložili so krsto in jo izpustili zemlji v osrčje. In Azraelova roka mi je odkrila vse, in zrl sem v krsto, in ugledal ondu ostanke svojega prvega telesa, kakor so ga pokopali leta 2000. po Kristusovem rojstvu! Tako si me, večni angelj Azrael, leta 4000. po Kristusu privedel do prve moje gomile!

V.

Ko me je zapustil Azrael, in sem se iz nova zavedel zemlje, prijel je profesor z vseučilišča Svetega Simplicija mojega konja za povodec in ga pred mano vodil po mračnem potu. Dejal je:

"Sedaj pa hitiva, da prideva do mestne straže, predno leže pater polkovnik v posteljo!"

Podvizal sem se in korakal za njim. Prišla sva do kraja, kjer je bil ves predor ograjen z železnim pažem, tako da ni mogel nikdo dalje. Na levi in desni strani so bili vhodi v stransko ozidje. Pred tem pažem pa je hodila straža z dolgo sulico v roki. K steni je bila z debelo verigo prikovana težka pušica, da so mimogredoči ljudje metali vanjo milo darove za telesno stražo. Tudi pred to pušico je stavala gologlava straža. Vender ni imela prijetnega posla, ker je ne prestano pihala sapa, da je kar šumelo pod visokim obokom.

Tedaj sem prvič ugledal vojsko nadškofa ljubljanskega. Nekateri vojaki so bili oboroženi s puškami; drugi so nosili dolge sulice in sicer iz spoštovanja do svetega pisma, ki ne pozna drugih vojakov, nego oboroženih s sulicami. Vsa tolpa je bila jako čudna, tako da je pretresla posebno mene, ki sem s prvim življenjem svojim koreninil v devetnajstem stoletju. Oblečeni so bili ti vojaki v kratke haljice, sezajoče do kolen; gole noge pa so jim tičale v nekdanjih svetopisemskih sandalah. Tudi so bili vsi gologlavi, torej ni čuda, da se je v vrsti kazalo obilo plešastih glav, katerim je bil večni prepih, v katerem so opravljali službo, spihal vse lase s temena.

Pred pažem obstaneva. Takoj skoči stražnik od pušice pred naju in nama s sulico zabrani dalje. Najprej pregleda mojega spremljevalca in reče porogljivo: "Ali se zopet potičeš tukaj?" Saj itak nimaš beliča, da bi kaj dal!"

"Prav praviš, frater Miha", reče moj spremljevalec, "z mano ni ničl Kako pa sicer, prijatelj, ali si zdrav?"

"Vse bi še bilo", odgovori vojak Miha kislega obraza, "ko bi me le vedno ne bolela ta prekleta glava!"

"Glava! Aha to prihaja od prepiha!"

"Da, da, od tega vraščega prepiha!"

Skrivoma vprašam znanca svojega: "Kako, da kolne tako?"

"Tiho! Ti vojaki imajo zase posebno zlatopečatno pismo, katero jim dopušča celo kletev zaradi vojaške discipline."

"Kdo pa je to?" vpraša sedaj vojak Miha.

"Tujec, ki ostane nekaj časa v našem mestu."

Kakor bi jelo goreti v slamnati strehi, tako se razvname vojak Miha.

"Tujec, za Boga", zakliče osupel, "in v mesto sili! Pokličite patra poročnika, hitro, hitro!"

Zdajci se kakor mravljinci vsujejo gologlavi vojaki s postranskih prostorov in me obkrožijo od vseh stranij, trmeč me opazujejo od nog do glave in si pripovedujejo, da je prišel tujec, ki hoče v sveto mesto. Da je prišla zver pred paž mestne straže, ne bila bi vzbujala večje pozornosti, nego jo je vzbujala neznatna moja, iz nova ustvarjena osebica.

Skoro prisopiha tudi pater poročnik. Oblečen je bil v svilnato haljico, ali za službe svoje si je bil pripasal rejen trebušček, da so drobne nožice kar omahovale pod njega težo.

"Kaj je zopet?" kriči že od daleč in rožlja s sabljo po tlaku. "Kaj je zopet, gologlavi psi, ki ne daste človeku niti trenutek miru?"

Odgovori mu frater Miha:

"Pater poročnik, tukaj je tujec, ki sili v mesto."

"Tujec!" — Zdajci se zadere na Miho: "Naravnost se drži, ako govoriš s poročnikom svojim!"

Vojak Miha se še bolj raztegne in stoji kakor drevo:

"Pater poročnik, tujec je, in okrog trebuha ima pas, v katerem je videti obilo denarja."

(Dalje prihodnjič.)